

LIETUVOS
POLITINIŲ
KALINIŲ IR
TREMŲ SĄJUNGOS
SAVAITRAŠTIS

TREMŲ

2003 m. spalio 16 d.

Nr. 42 (571)

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

Rimantas LIAKAS

Lietuvos žemės savininkų sąjungos vicepirmininkas

Ar sulauks teisingumo buvęs tremtinys Jasinskas po mirties?

Teisėti lūkesčiai negerbiami

Šalies aukščiausioji teisingumą vykdanči institucija – Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad valstybės valdžių pareiga – užtikrinti teisinio reguliavimo tikrumą ir stabilumą, apsaugoti piliečių teises, gerbti jų teisėtus interesus bei lūkesčius. Kai teisėti lūkesčiai apviliami, pilietis praranda pasitikėjimą savo valstybe ir teise. Todėl ant tarpukario Lietuvos teisingumo ministerijos rūmų kabojo užrašas: “Teisingumas yra valstybės pamatas”, ir tas pamatas buvo nuolat tvirtinamas. Dabar šio principo nesilaikoma. Neteisingumas griauja valstybę. Nuo gilios senovės teigiama, kad valstybė be teisingumo – tai didelė plėšikų gauja. O Lietuvoje žiniasklaida skelbia, kad įvairiais mastais plėškauja ne tik profesionalūs vagys, bet ir žemėtvarkininkai,

verslininkai, valdininkai, muitininkai, diplomatai, teisėjai, politikai ir net Seimo pirmininkai. Valstybės be teisingumo palapsniui išsigimsta ir žlunga.

Tenka konstatuoti, kad dabar nė viena iš trijų valdžių (Seimas, Prezidentas ir Vyriausybė, teismai) negerbia pradinių žemės savininkų teisėtų lūkesčių. Ypač tai būdinga teismams, kurie, nors deklaruoja vykdančius teisingumą bei nepriklausomumą nuo kitų valdžių, iš tikrųjų spjauna ant savininkų teisėtų interesų ir teisingumo. Toleruodami valdžių neteisėtus veiksmus bylose su piliečiais teismai nevykdo teisingumo priežiūros ir praktiškai griauja valstybės pamatus stipriau nei kitos valdžios. Valstybėje išigali nebaudžiamumo jausmas, skatinantis valdžią, jos valdininkus ir ne tik juos nepaisyti įstatymų, savavališkai, kyšininkauti bei vogti.

(keliami į 4 psl.)

Praėjusį ketvirtadienį Kauno apskrities viešojoje bibliotekoje visuomenei buvo pristatyta naujoji buvusio krašto apsaugos viceministro, rašytojo, poeto, publicisto, keliolikos knygų – lyrikos ir dokumentinių apybraižų – autoriaus Edmundo Simanaičio knyga – dokumentinė apybraiža “Nelikę nuošalyje”

Knyga “Nelikę nuošalyje” – apie okupacijos metais Sūduvoje veikusių Vytenio jaunųjų kovotojų būrį, įkurtą Tauro apygardos vado Z.Drungos-Mykolo-Jono iniciatyva. Skyriuje “Pašaukti tautą sukilti” nušviečiama vienos iš buvusių geriausiai organizuotų – Tauro apygardos įkūrimo istorija, pateikiama žinių apie Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijos mokytojus, patyrusius okupantų represijas, apie štabo ryšininką Radvilą – Vytenio būrio organizatorių bei patį būrį. Pateikti ir autentiški dokumentai, liudijantys būrio išdavystę. Skyriuje “Nelikti nuošalyje” – būrio

Pareiškimas

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga yra pasipiktinusi dėl valdančiajai kairiųjų daugumai priklausančių keturių Seimo narių kelionės į Lukašenkos režimo valdomą kaimyninę Baltarusiją.

Prisidengę Gerų kaimynystės ryšių su Baltarusija grupe, į kaimyninę šalį nuvykę parlamentariai pridarė žalos tarptautiniam Lietuvos įvaizdžiui, suteikė galimybę reakcingiems Lukašenkos režimo atstovams abejoti Lietuvos demokratine sankloda, tyčiotis iš jos skelbiant, kad Lietuva “šoka pagal Vašingtono dūdelę”. Minimie Seimo nariai neslėpė savo prosovietinės nostalgijos ir, žinoma, bus įvertinti sovietiškai mąstančių rinkėjų.

Buvę politiniai kaliniai, partizanai ir tremtiniai cinišku akibrokštu laiko šių keturių parlamentarų dangstymąsi ir didžiavimąsi Baltarusijos kunigo Juozo Bulkos palaiminimu.

Lietuvos teisėsauga ir istorikai teigia, kad J.Bulka įtariamasis pokario metais bendradarbiavęs su represinėmis Sovietų sąjungos struktū-

romis. Specialusis agentas J.Bulka (agentūrinis slapyvardis “Bimba”) kaltinamas aktyviai prisidėjęs prie smogikų grupių operacijų, kurių metu buvo sunaikinta Šiaurės Rytų Lietuvos partizanų vadovybė. Manoma, kad su J.Bulkos pagalba MGB suėmė arba nužudė 65 partizanus. Lietuvos generalinė prokuratūra ši asmenį yra įtraukusi į ieškomų įtariamų nusikaltėlių sąrašą. Baltarusija J.Bulkos, kaip ir V.Uschopčiko, Lietuvos teisėsaugai neišduoda, dangsto.

Kaimyninė valstybė, dangstanti įtariamuosius mūsų šalies piliečių žudymu ir demonstruojanti nepagarbą mūsų kovotojams už nepriklausomybę, Lietuvos oficialių pareigūnų ir Tautai atstovaujančių Seimo narių negali būti traktuojama kitaip nei suteikianti prieglobstį įtariams žudikams.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga solidarizuojasi su Stase Asanavičiene, Sausio 13-ąją netekusi savo dukters Loretos. Ji viešame laiške šių keturių kairiųjų klausia, ar jiems žinoma,

(keliami į 2 psl.)

Nelikę nuošalyje

Pristatymo metu skambėjo “Girių aidų” dainos

kovotojų ir ryšininkų likimai, trečiajame – “Baigiasi baimės, netikrumo ir vienvėsnės naktis” – autentiški dokumentai apie sovietų vykdytą genocidą. Rašydamas knygą autorius rėmėsi archyvuose saugomais dokumentais, lite-

ratūra, straipsniais bei liudytojų atsiminimais.

Vytenio būrio vado adjuntas gr. A.Gustaitis-Kimas, įžymiojo karo lėktuvų konstruktorius ir Lietuvos karo aviacijos vado gen. A.Gustaitio sūnėnas, per tardymą į

enkavėdisto klausimą, kas jį paskatino kovoti prieš sovietų valdžią, atsakė: “Aš, kaip lietuvis, jaučiau pareigą nelikti nuošalyje, o būtent padėti lietuviams, kovojantiems su sovietų valdžia.”

(keliami į 5 psl.)

Aktualijos

■ Atsakydamas į “Omni Liko” skaitytojų klausimus, kadenciją baigęs Lietuvos Prezidentas V.Adamkus teigė, jog Seimas “galėtų išformuoti tokią, Lietuvai gėdą darančią, ryšių su Baltarusija grupę ir sukurti naują, kuri su Baltarusijos žmonėmis palaikytų draugiškus, garbingus santykius”.

■ Seime pradėtas tyrimas, kuriuo siekiama nustatyti, kurie Seimo viešbutyje gyvenantys politikai nuslėpė informaciją apie Vilniuje turimus būstus ir viešbutyje gyveno veltui. Tikėtina, kad opozicinės Seimo Liberalų ir centro frakcijos nariui A.Poplavskiui teks sumokėti 6804 litų skolą, nes sostinėje jis turi kitą gyvenamąjį plotą.

■ Nepriklausomybės Akto signatarų nuopelnus siūloma įvertinti valstybine renta. Seimas pritarė ir pradėjo svarstyti įstatymo projektą. Signatarams skiriama valstybinė renta sieks daugiau kaip 2 tūkst. litų.

■ Iš visų žiniasklaidos priemonių Lietuvos gyventojai labiausiai linkę pasitikėti televizija, rodo visuomenės apklausa.

■ V.Landsbergis piktinasi Rusijos sprendimu neišduoti kaltinamojo pasikėsinimu į Latvijos prezidentę Vairą Vyķę-Freibergą. “Teroristai yra žmonės, persekiojami už politinius įsitikinimus”, - tokia Rusijos gen. prokuratūros pažiūra atsispindėjo jos atsisakyme išduoti Latvijai Vladimirą Lindermaną”, teigiama išplatintame spaudos pranešime.

■ Paskutinį spalio sekmadienį - 26 dieną - ketvirtą valandą nakties, pasukant laikrodžio rodyklę viena valanda atgal, Lietuvoje bus įvestas žiemos laikas. Jis bus atšauktas paskutinį kovo sekmadienį. Pernai Lietuvoje žiemos laikas nebuvo įvestas.

■ Opozicijos atstovai neatmeta galimybės, kad jų sąrašuose rinkimuose į Europos Parlamentą gali būti įrašytas kadenciją baigęs Prezidentas Valdas Adamkus.

■ Irano teisininkei Širin Ibadī paskirta Nobelio taikos premija simbolizuoja tai, jog pagerbiamas jos darbas ginant žmogaus, ypač moterų bei vaikų, teises bei propaguojant demokratiją. 56 metų Š.Ibadi buvo pirmoji teisėja tapusi Irano moteris, tačiau po islamo revoliucijos turėjo atsistatydinti.

Ingrida VĖGELYTĖ

Žinios iš Seimo

Kairiųjų partijų daugėjimo ir smulkėjimo metas

Partijų baubu Nr.1 pramintas Viktoras Uspaskichas praėjusį trečiadienį išsiuntinėjo puošnų kvietimą į naujos - Darbo partijos steigiamąjį suvažiavimą, kuris įvyks spalio 18 d.

Rusiškų interesų atstovavimu ne kartą kaltintas "Kėdainių kunigaikštukas" tokį kvietimą nepasidrovėjo atsiųsti ir savo ištikimiausiai oponentei Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungai (LPKTS), teisingiau – jos pirmininkui.

Dešiniųjų pažiūrų žmonės sunerimę: rusas, pasitelkęs pagalbon buvusį KGB ne žemiausio rango darbuotoją, vėl mėgins mulkinti žmones, naudotis Lietuvos demokratine sistema, siekti sau naudos. Taip kalba žmonės. Niekas iš jų net neabejoja, kad iš Rusijos atklydęs V.Uspaskichas tikrai nėra naujosios savo tėvynės patriotas ir lietuvių tautos mylėtojas. Įdomu, ką galvoja ar išvis galvoja žmonės, kurie kartu su juo tą partiją kuria. Tikriausiai tai dar vienas įrodymas, kad partijos, ypač kairiosios, Lietuvoje yra naudojamos tik savo naudai pasiekti, kreipiant visuomeninius interesus savo interesų link.

Iš tiesų dešiniams čia baimintis nėra ko. Tėvynės sąjunga (TS) ir toliau tęsia dešiniųjų jėgų vienijimo darbus. Vyksta intensyvus LPKTS ir TS jungimosi derybų grupių darbas. Neretas Seime Tėvynės sąjungos frakcijos svečias – krikščionis demokratas I.Uzdavinys. Neatstumi ir tautininkai. Nors jie teigiamai vertina dešiniųjų vienijimąsi, patys kol kas derybų su Tėvynės sąjunga dar nėra pradėję. Matyt, čia nebus apsieita be LPKTS tarpininkavimo.

Smagiausias šito sambūrio atvejis yra "Socialdemokratijos 2000" lyderio Dagio pareiškimas apie norą jungtis su Tėvynės sąjunga. Nors teigiama, kad jis atsistatydinęs iš partijos pirmininko posto dėl savo žingsnio dešiniųjų link ir ateitų vienas, be partijos, "Tremtinio" žiniomis, su juo į TS prašosi gražus būrys gerai žinomų visuomenėje dutūkstantininkų. Dėl tokio vakarietiškai mąstančio kitos socdeminės partijos lyderio pozicijos belieka tik pasijuokti iš dabartinių socialde-

mokratų – aršiausių LPKTS ir TS politinių oponentų. Vadinasi, moderniems kairiesiems nepakeliui net su tos pačios ideologijos pusbroliu, vis dar bevilkiniu apsitrynuoju ir labai jau nebemadingą odinę čekisto uniformą primenančią striukę.

O tokią padėvėtą striukę dabartiniams socdemams vis dažniau reiks traukti iš spintos. Mat dešinieji nuo kairiųjų skiriasi tuo, kad turi labai vertybiškai brandų, politiškai išprususį ir ištikimą rinkėją – daugumą, žinoma, sudaro buvę sovietmečio politiniai kaliniai, tremtiniai, visi, nukentėję nuo sovietinės okupacijos, ir kiti savo tėvynės ir tautos patriotai. Tuo negali pasigirti jokia kita partija.

Šios Seimo kadencijos pradžioje triukšmingai susivieniję kairieji ir triūbinę apie savo vienybę ir galybę dieną ir naktį, dabar jau visai pritilo ir nė pašnibždomis nekalba apie tai, kad kadencijos pabaigoje vyksta žiaurūs skilinėjimai. Netgi ne vienas, o keli. Šiaip buvę komunistai dalijosi rinkėjais tik su "sermėgininkais" – taip politologai vadina Karbauskio ir Prunskienės politinių partijų sąjungos dalyvius. Dar saujelę "proletariškai" nusiteikusių, daugiausia rusakalbių, rinkėjų reikėjo aukoti A.Paulausko žavesio pagimdytai Naujajai sąjungai. Ir tai dar ne viskas. Politikos apžvalgininkai vienu balsu teigia, kad nuo R.Pakso prezidentinės rinkimų kampanijos užsilikusi libdemų partija irgi populiarė tik tarp kairiųjų elektorato. Vienas liaudies išminčius yra mestelėjęs labai taiklią frazę, kad viena Lietuva perka, o kita renka R.Paksą. Ir mažai politika besidominčiam žmogui tikriausiai aišku, kad "tvirtos rankos", arba "batiuškos", politiką remia tik savo problemų nesugebantys spręsti ir duonos kąsnio iš aukštybių belaukiantys naivuoliai. O taip mąstyti yra įpratę sovietinės nomenklatūros lepūnėliai, kurie įpratę iš valstybės ir valdžios gauti, o ne duoti. Tokia pasaulėžiūra visiškai nebūdinga buvusiems tremtiniams ir politiniams kaliniams, kurie savo mažesniais ar didesniais darbais stengiasi gražinti savo Tėvyne, gerbti Laisvės kovotojus, saugoti istoriją, puoselėti tautos kultūrą.

Štai tokia kontekste at-

siranda dar viena kairioji partija, kuri taip pat atsirieks nemažą rinkėjų riekę. Mat tokie jau žmonės – jie žavisi tuo, kas yra nauja, neturtėlius, žinoma, žavės V.Uspaskicho milijonai, tad Darbo partijai rinkėjų netrūks. O tai dar kartą atsisuks prieš dabartinius socdemus. Atsisuks aštrumais ir kitu atžvilgiu – laikraščiuose skelbiama, kad V.Uspaskichas ir jo nauja partija labai patraukli dabartiniams socdemų koalicijos partneriams socialliberalams. Teigiama, kad dalis jų tikrai subyrės į V.Uspaskicho užantį. O tai labai kertasi su senoviniais, jau gerokai sužiedėjusiais A.Brazausko skelbtais ketinimais jungtis su Naująja sąjunga. O juk buvo dar pavasarį kalbama, kad jau tuoj tuoj socdemai žiosis praryti nebepopuliarius socialliberalus. Dabar ir tas susijungimas nebebus toks aktualus ir veiksmingas: jei minkštimas - dalis socialliberalų veikėjų ir rėmėjų – atiteks Darbo partijai, tai Brazausko partijai teliks lupenos – oficialūs pareiškimai ir partijos pavadinimas.

Štai šitokių įvykių kontekste visai kitaip skamba ir LPKTS kritikuotas ir visuomenės išjuoktas keturių parlamentarų vizitas į Baltarusiją. Gal ne taip jau atsitiktinai sovietinę nostalgiją reklamuoję kairieji sukėlė tokį skandalą. Juk saviems sovietmečio pasiilgusiems rinkėjams jie lyg dar kartą prisiekė savo ištikimybę. Ne veltui dievagajosi, kad tai jiems į kraują įaugę. Gal net neatsitiktinai iš smogikų pakaliko J.Bulkos viso gyvenimo nuodėmių atleidimą gavo. Tai aiškus ribos nubrėžimas – va ten yra jie, su visa savo modernia, provakarietiška tautine Lietuva, o čia mes – tokie patys kaip ir buvę, socialiai jautrūs, išsiilgę sovietmečio kolūkių. Mes dar čia, mylėkite mus! Argi tai nepanašu į desperatišką socdemų mėginimą kairiojoje pusėje vykstančių skilimų akivaizdoje išlaikyti savo ištikimiausią rinkėją?

Kviečiame

Spalio 25 d. 12 val. Jonavos kultūros centre LPKTS Jonavos sk. choras "Viltis" paminės savo veiklos 15 metų sukaktį. Į renginį su koncertine programa atvyks: LPKTS Radviliškio sk. choras "Versmė", Kuršėnų sk. choras "Tremties aidai" bei Ukmergės sk. choras ir kapela "Sidabrinė gija".

Kviečiame dalyvauti šventėje.

Mūsų jubilatai

Viktorui Vilčinskui – 85 metai

Viktoras Vilčinskas – išskirtinė, legendinė asmenybė. Dar kupinas jėgų ir tvirtos sveikatos, jis dažnas Pelesos lietuvių svečias, aktyviai dalyvauja Gervėčių, Lydos kraštų lietuvių renginiuose. V.Vilčinskas - "Lietuvių godų" bendradarbis ir bičiulis.

Jubilatas gimė 1918 09 07 Varėnos valsč. Kaniavos kaime. Mokėsi "Ryto" mokykloje, vėliau - Vytauto Didžiojo gimnazijoje, Vilniuje. Baigė Poznanės žemės ūkio institutą. Mokytojavo Alytaus žemės ūkio mokykloje. Matydamas sovietų grėsmę, subūrė pagrindinį karių būrelį.

Lietuvos vadovybei pavedus 1941-1944 m. išvyko į Lydą ginti ten gyvenančių lietuvių teisių. Įsteigė Lydos lietuvių tautinį komitetą, kuris šiame krašte steigė tautines mokyklas, gelbėjo žmones, patekusius į nacių kalėjimus, saugojo lietuvius nuo išvežimo priverstiniais darbams į Vokietiją.

Nepaisydamas galimo susišaudymo V.Vilčinskas iš gestapo nagų ištraukė Pelesos kleboną Joną Vienažindį. Užėjus bolševikams 1944-1946 m., V.Vilčinskas tapo partizanu. Kupiškio r., Subačiaus miškuose, buvo suimtas. 1948 m. kalėjo Lukiškių kalėjime, nuteisus 10 metų lagerio, išvežtas į Krasnojarsko kraštą, vėliau - į Norilską.

1953 m. V.Vilčinskas buvo vienas Norilsko sukilimo vadovų, už tai dar kartą nuteistas 15 metų tremties Irkutsko sr., Buriatijoje. Tremtyje sukūrė šeimą, išaugino penkis vaikus.

Į Lietuvą grįžo 1970 m. Atkūrus nepriklausomybę V.Vilčinskas aktyviai dalyvauja visuomeniniame gyvenime. Jam suteiktas kario savanorio vardas, apdovanotas dviem sukilimo medaliais, garbės raštais.

LPKTS taryba nuoširdžiai sveikina

Viktorą Vilčinską,

įžymų kovotoją už laisvę ir nepriklausomybę, garbaus jubiliejaus progą. Linki jam neblėstančios energijos, sveikatos, prasmingų darbų.

Pareiškimas

(atkelta iš 1 psl.)

kad Lukašenkos režimo gynbos ministro pavaduotoju dirba vienas iš Sausio 13-osios žudynių organizatorių Uschopčikas, atsakingas ir už jos dukters Loretos ir kitų dvylikos Nepriklausomybės gynėjų nužudymą.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga apgailestauja, kad nepriklausomai Lietuvos valstybei, o kartu ir Lietuvos laisvės kovotojams nepagarbą demonstravę ke-

turi Seimo nariai tik papildoma panašiai mąstančių savo partiečių gretas.

Modernaus pasaulio link skubančiai nepriklausomai Lietuvai neturėtų atstovauti sovietmečio relikvai, okupacinio režimo šlovintojai, negalintys pažvelgti tiesai į akis ir pripažinti nepriklausomos Lietuvos istorijos.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos pirmininkas Povilas JAKUČIONIS

Lietuvos paštuose jau galite užsiprenumeruoti "Tremtinį"

Prenumerata mėnesiui kainuoja 4,80 Lt, 3 mėn. - 14,40 Lt, 6 mėn. - 28,80 Lt, metams - 57,60 Lt. Vienas "Tremtinio" egzempliorius kainuoja 1,20 Lt. Indeksas - 0117.

"Tremtinį" siunčiame ir į užsienį. Prenumeratos kaina metams - 50 JAV dolerių. Tik labai prašome atkreipti dėmesį į tai, kad siųsdami "Tremtinio" prenumeratos čekius grafoje - Pay to the order of - rašykite: Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungai. Jei užrašysite "Tremtiniui", bankas tokio čekio nepriims.

Mūsų adresas: "Tremtinys", Laisvės al. 39, 3000 Kaunas, Lietuva (Lithuania).

Į užsienį siunčiame ir "Laisvės kovų archyvą" (metinė prenumerata - 50 JAV dolerių).

Valiutinės atsiskaitymo sąsk. Nr.120070611 AB "Vilniaus banko" Kauno "Santakos" filialas. Banko kodas - 260101732.

Primename - 2004 m. metinės prenumeratos priėmimas baigiamas šių metų gruodžio 14 d., o kas mėnesinė prenumerata baigiama kiekvieno mėnesio 20 d.

Nepamirškite užsiprenumeruoti savo laikraščio!

A. Brazauskas nebijo konkurencijos

Socialdemokratų partijos vadovas A. Brazauskas pareiškė, kad dalis jo vadovaujamos partijos narių gali perbėgti į Seimo nario V. Uspaskicho steigiamą Darbo partiją. Pasak A. Brazauskos, gyvenimas parodė, jog ant gryno lauko kuriama partija negali tikėtis didelio palaikymo.

Tuo tarpu valdančiosios partijos lyderiai Gediminas Kirkilas ir Česlovas Juršėnas nepaneigė pranešimų, kad partijos vadovas A. Brazauskas bus įrašytas pirmasis Socialdemokratų partijos sąrašo būsimuosiuose Seimo rinkimuose. Anot G. Kirkilo, socialdemokratų partijoje yra "demokratinė reitingavimo sistema", dėl greta A. Brazauskos bus išrašyti ir dabartiniai Seimo vicepirmininkai Č. Juršėnas ir V. Andriukaitis. Kuri vieta sąrašo bus skirta pačiam G. Kirkilui, jis nepaminėjo. Antra vertus, anot Seimo kluvaruose šklendančių kalbų, į Seimą pretenduoja ir naujoji A. Brazauskos žmona Kristina. Aišku, ir ji nebus partinio sąrašo apačioje. Na, o partijos vado įrašymas pirmuoju kandidatu tik dar kartą akivaizdžiai parodo, jog valdantieji neokomunistai be A. Brazauskos – kaip be rankų ir turi tik vienintelį lyderį.

Pasklidus gandams, kad Seimo Liberalų ir centro sąjungos rinkimuose į Europos Parlamentą iškels kadenciją baigusio Prezidento Valdo Adamkaus kandidatūrą, V. Adamkaus referentas A. Penkauskas kategoriškai paneigė tokią galimybę ir pabrėžė, jog Prezidentas V. Adamkus dar prieš mėnesį paneigė tokius pranešimus ir neketina keisti savo pozicijos.

Rinkimai į Europos Parlamentą numatomi 2004 m. bir-

želio mėnesį. Šiame Parlamente Lietuva turės 13 vietų. O kol kas tik krikščionių demokratų lyderis Kazys Bobelis pasigyrė, kad "būsiąs vedlys" ir su žmonių pagalba laimės tris ar keturias vietas Europos Parlamente. Ką gi, K. Bobelis politiniais apetitais, nepaisant garbingo amžiaus, nesiskundžia. Tiktai gali atsitikti taip kaip per praėjusius Prezidento rinkimus. Tada visos apklausų kontoros irgi skelbė K. Bobelį esant vieną iš rimčiausių kandidatų, o rinkimų rezultatai parodė visai ką kita. Kartu K. Bobelis nepraleido progos ir vėl užsipuolė Tėvynės sąjungą pareikšdamas, jog abejoja Tėvynės sąjungos įkurtos Krikščioniškųjų demokratų frakcijos teisėtumu. K. Bobelis pakartojo jau daugelį kartų skelbtus teiginius, jog Krikščioniškųjų demokratų frakcijos steigimas Tėvynės sąjungos partijoje yra "politinė diversija".

Skolų našta

Valstybės kontrolierius Jonas Liaučius paskelbė, jog bendra mokesčių nepriemoka valstybės ir savivaldybių biudžetams siekia daugiau kaip 2 milijardus litų. Teigiama, jog kas dešimtas Lietuvos pilietis ir kas antras juridinis asmuo skolingas valstybei, bet realiai išieškoti galima geriausiu atveju tik 200 milijonų litų.

Tuo tarpu kalbėdamas apie piliečių skolas valstybei, valstybės kontrolierius vengė užsiminti, kiek gi pati valstybė skolinga piliečiams. Netgi Finansų ministerija pripažino, kad valstybės skola rugpjūčio pabaigoje siekė 13,36 mlrd. litų, kas sudaro beveik 25 proc. prognozuojamo bendrojo vidaus produkto. Be to, į valstybės skolą neįtrauktos sumos, kurias valstybė skolinga gyventojams už nuvertėjusius rublinius indėlius bei išperkama žemę. Iki šiol liko neišmokėta 1,99 mlrd. litų kompensacija už rublines santaupas. Kompensacijoms už išperkama žemę valstybė skolinga piliečiams 1,41 mlrd. litų. Už išperkamus pastatus jų savininkams ir nuomininkų išskeldinimo reikalams valstybė privalo išmokėti 315,6 milijono litų. Tačiau ekspertai teigia, kad ši suma gali didėti, nes nemažai savivaldybių dar iki šiol nesutvarkė nuosavybės dokumentų.

Ir dar viena nelinksma naujiena. Nuo kitų metų pradžios bus panaikintas lengvatinis 9 proc. pridėtinės vertės mokesčio tarifas gyventojams už šildymą. Apmokestinus šias paslaugas iki 18 procentų, šildymo kaina kils. Taip pat nuo kitų metų pradžios bus panaikintas dabar taikomas beprocentinis pridėtinės vertės mokesčio tarifas už biodegalus, tarptautinę keleivių vežimą, laidojimo paslaugas ir karstus.

Tiesa, Vyriausybė neprieštarauja pasiūlymams palikti 5 proc. PVM tarifą knygoms, laikraščiams, žurnalams, apgyvendinimo paslaugoms, vaistams bei šviežiai atšaldytai mėsei...

Naujas politinis pokeris

Lotyniškas žodis "oligarchas" jau keleri metai įsitvirtino Rusijos ir kitų pokomunistinių šalių politiniame žodyne. Lietuvoje taip pat. Oligarchais vadinami pirmiausia tie, kurie didžiosios prichvatzacijos metais susigrobė pusvelčiui arba visai veltui didžiulius turtus. Visų pirma tai buvę partiniai ir komjaunimo funkcionieriai, vadinamasis partinis ūkinis aktyvas. Ir Lietuvoje tokių dauguma. Pakanka tik pažvelgti į buvusio pirmojo LKP sekretoriaus, dabar premjero, turto deklaraciją. Tiesa, A. Brazauskas labai nenori būti milijonieriumi ir neprisipažįsta. Pasirodo, vos ne socialiai remtinai esąs. Arba buvęs paskutinysis "LTSR" komjaunimo vadas, dabar Seimo narys A. Macaitis. Prieš keletą metų buvęs vienas Lietuvos "lenininio komjaunimo" vadovų, dabar, aišku, klesintis verslininkas V. Makejevas skundėsi, kad Alfonsas Macaitis, suvaidinęs atsiskyrimą nuo Maskvos, pasigrobė komjaunimui priklausiusį turtą. A. Macaičiui likęs turtas – poilsio bazės Lietuvoje, per 100 automobilių bei kita.

Tačiau šioje kompanijoje kiek skirtingai atsirado iš Archangelsko atvykęs ir Kėdainiuose nutūpęs suvirintojas Viktoras Uspaskichas, kuris deklaravo per 165 mln. litų turto.

Ir štai dabar oligarchas V. Uspaskichas pateikė paraišką tapti dar vienu ir vieninteliu Lietuvos valstybės gelbėtoju. Pasirodo, Seimo Ekonomikos komiteto pirmininko postas tebuvo tik starto aikštelė į dar didesnes valdžios aukštumas. Todėl likus mažiau kaip metams iki naujų Seimo rinkimų V. Uspaskichas pareiškė atsistatydinąs iš Ekonomikos komiteto pirmininko posto. Ir pateikė

priežastį, dėl ko taip padarė. Pasirodo, jam nepriimtina dabartinės Vyriausybės ir valdančiosios daugumos vykdoma ekonominė politika, privatizacija, dėl kurios, anot V. Uspaskicho, Lietuva patyrė daug milijonų, o gal net milijardų litų nuostolių. Didėnę nesąmonę sunku ir įsivaizduoti. Ne dėl privatizacijos, kur ir nekvepia jokių skaidrumu, o dėl to, jog daugiau kaip trejus metus oligarchas pritarė tokiai politikai, pats priklausė "gelbėtojų" komandai, nuolat konsultavosi su vieninteliu valstybės šeimininku A. Brazausku, o dabar netikėtai tškė: "Nepriitariu!" Dar daugiau, pasigyrė tik jis vienas žinąs, kaip padaryti visus Lietuvos žmones sočius ir laimingus. Na taip, kaip savo metu pasakė Leninas: "Ne tuo keliu reikia eiti, draugai!" Nežinia, ar taip staiga "praregėjęs" V. Uspaskichas visus Lietuvos žmones laiko kvailiais, ar pats tokiu dedasi. Greičiausiai ir viena, ir kita. Juk kas gali patikėti, jog trejus metus uoliai vykdęs valdančiosios neokomunistų partijos politiką, "nepartinis" V. Uspaskichas nebuvo vienas iš pagrindinių tos politikos architektų.

Reikalas visai kitas. Oligarchas užsimanė perimti į savo rankas visą Lietuvos Seimo kontrolę. Net neslėpdamas pareiškė, jog kitą Seimą kontroliuosime "mes". Kas tie "mes", taip pat aišku. Tai jo sukurta Darbo partija. Žinant daugelio piliečių visišką nesugaudymą politinėje situacijoje ir pasidavimą rožiniams pažadams, visai galimas dalykas, jog taip gali atsitikti. Antra vertus, bus įjungtos vadinamųjų viešųjų ryšių juodosios technologijos masiniam piliečių mulkinimui. Tam oligarchas pinigų tikrai nepagailės. O jeigu pritrūktų – ne bėda, nes pašonėje – "matuška" Rusija.

Įtampa auga

Izraelis atitraukė savo tankus ir kitą šarvuotąją techniką iš dalies Palestinos autonomijos teritorijų. Puolimo metu buvo sugriauta šimtas namų ir, kaip pranešama, apie pusantro tūkstančio palestiniečių neteko stogo virš galvos. Susirėmimuose žuvo devyni palestiniečiai. Izraelio valdžios teigimu, antpuolis buvo surengtas siekiant sunaikinti palestiniečių teroristų ginklų ir amunicijos sandėlius, taip pat tunelius, kuriais buvo gabenami ginklai teroristams iš Egipto. Jungtinių Tautų atstovai šį Izraelio

reidą įvertino kaip teroro aktą, o palestiniečių gyventojų patirtus nuostolius prilygino žemės drebėjimui. Kaip žinoma, Jungtinių Tautų generalinis sekretorius Kofis Ananas pasmerkė ne tik šį, bet ir anksčiau įvykdytą Izraelio puolimą prieš palestiniečių stovyklą netoli Sirijos sostinės Damasko. Šis puolimas buvo įvykdytas po to, kai sprogus galingai bombai Haifoje žuvo 19 žmonių, o keliasdešimt buvo sužeista. Nepaisant tarptautinių protestų dėl palestiniečių objektų, esančių Sirijoje, apšaudymo, Izraelio saugumo pajėgų pareigūnai pareiškė, kad ir toliau bus vykdomos panašios akcijos ir nė vienas teroristas, sukėlęs pavojų izraeliečių gyvybei, neliks nubaustas, kad ir kur jis bebūtų.

Dar daugiau, pats Izraelio premjeras Arielis Šaronas patvirtino, jog Izraelis nedvejodamas ir aktyviai puls savo priešus "bet kur ir bet kuriuo būdu". O Izraelio armijos pareigūnai paskelbė Sirijos sostinės Damasko žemėlapi su nurodytomis vietomis, kuriose yra Palestinos kovotojų namai ir biurai. Aiškiai leista suprasti, jog tai yra galimi Izraelio karinių pajėgų atakų taikiniai. Izraelio armijos ir saugumo tarnybų žemėlapyje nurodyta, kur yra teroristinės organizacijos "Hamas" lyderių Musos Abu Marzoko ir Haledo Mašalo, "Islamo džihado" vadovo Ramadano Šalaho, taip pat Palestinos išsivadavimo liaudies fronto centrinės vadovybės lyderio Achmedo Džibrilo namai. Be to, žemėlapyje nurodyta, kur yra šių organizacijų kariniai, informaciniai ir politiniai biurai. Tuo tarpu Sirija tvirtina, kad "Islamo džihadas", "Hamas" ir kitos palestiniečių organizacijos Damaske turi tikrai savo žiniasklaidos biurus. Beje, apie šių teroristinių palestiniečių organizacijų politinių ir karinių vadovų bei karinių bazių buvimą Sirijoje ne kartą įspėjo Jungtinės Valstijos, raginančios Siriją išprašyti teroristų organizacijas iš šalies. Na, o aukšti Izraelio pareigūnai pranešė, jog Izraelis turi užtekinai patikimų žinių apie 6 branduolinius objektus Irane, kur esą sparčiai kuriamas branduolinis ginklas. Izraelio pranešime pabrėžiama, jog Izraelis jokių būdu nesitaikstys su tokia padėtimi ir šie objektai bus sunaikinti. Taigi padėtis Artimuosiuose Rytuose ne tik negerėja, bet darosi vis labiau komplikuoja.

Jonas BALNIKAS

Kas toliau?
Dail. Vilius Morkūnas

Ar sulauks teisingumo buvęs tremtinys Jasinskas po mirties?

(atkelta iš 1 psl.)

Nuosavybės teisės nepanaikintos

Galiojančio Nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo preambulėje įtvirtinta, kad piliečių prieš okupaciją įgytos nuosavybės teisės nepanaikintos ir turi tęstinumą, kad Konstitucija garantuoja ir gina jos piliečių teises bei nuosavybę, kad LR piliečiams gražinamas išlikęs nekilnojamasis turtas, o jei šios galimybės nėra – teisingai atlyginama. Iš įstatymo preambulėje esančio teiginio kyla teisėtas klausimas: jeigu piliečių teisės nepanaikintos ir turi tęstinumą, tai kodėl jas įstatymu nustatytais sąlygomis ne visiems ir ne į visą turtą privalu atkurti. Atsakysiu: taip politiškai įtvirtinta dėl to, kad atkuriančių nuosavybės teises valdžios ir savivaldos institucijų valdininkai galėtų tą nekilnojamąjį turtą dalyti, dalytis, kitaip savavaliauti ir už teisių atkūrimą imti kyšius.

Miestų žemė natūra negražinama

Minėto įstatymo pagrindu buvę tremtiniai Elena, Gražina ir Leonas Jasinskai dar 1991 m. padavė prašymus gražinti tėvo valdytą žemę Panevėžyje. Nors apie 3 ha turėtos žemės yra neužstatytos, be ši žemė buvo negražinama vien tuo pagrindu, kad ji yra mieste. Tačiau 1999 m. Seimo narių grupė kreipėsi į Konstitucinį Teismą su prašymu iširti, ar neužstatytą miesto žemių negražinimas savininkams natūra neprieštaruoja Konstitucijai. Remdamiesi šiuo faktu Jasinskai 2000 m. sausio mėn. kreipėsi į Panevėžio apygardos administracinę teisumą su skundu dėl nuosavybės teisių į žemę teisingo atkūrimo. Kartu prašė teisumą, kad atsakovams, apskrities ir savivaldybės administracijoms, būtų uždrausta disponuoti neužstatyta tėvo žeme iki bus išnagrinėta jų byla. Žodžiai „uždrausti disponuoti“ reiškė, kad atsakovai negalėtų ginčo žemę perleisti kitiems asmenims nuosavybėn ar išnuomoti. Bet teismas prašymą patenkino tik iš dalies. Prašymą uždrausti išnuomoti ginčo žemę atmetė. Byla buvo sustabdyta iki kol Konstitucinis Teismas išnagrinės Seimo narių grupės minėtą prašymą.

Neužstatyta miestų žemė turi būti gražinta

Konstitucinis Teismas 2001 04 02 nutarimu pripažino, kad neužstatyta miestų žemė, kuriai nėra konkretaus visuomenės poreikio, pradiniam jos savininkams privalo būti gražinta natūra. Jasinskų byla buvo atnaujinta. Šioje byloje buvo reikalaujama gražinti natūra kelis žemės sklypus, tačiau šiame rašinyje apsistosime ties vienu sklypu. Byloje buvo prašoma įpareigoti Panevėžio apskr. viršininko administraciją atkurti jiems nuosavybės teises natūra į tėvo Leono Jasinsko turėtame 25 ha ploto žemės sklype esantį neužstatytą 0,1507 ha ploto žemės sklypą, adresu Klaipėdos g. 69.

Teismo proceso metu sužinota, kad minėtas neužstatytas žemės sklypas pagal Nekilnojamojo turto registro išrašą yra 2001 08 16 įregistruotas kaip priklausantis valstybei nuosavybės teise ir pagal 2001 05 25 žemės nuomos sutartį išnuomotas 99 metams UAB „Amata“. Jasinskai mano, kad ši nuomos sutartis yra neteisėta, kadangi sudaryta po Konstitucinio Teismo 2001 04 02 nutarimo, turinčio įstatymo galią, įsigaliojimo ir vykstant ginčui. Todėl Jasinskai paprašė Panevėžio apygardos administracinio teismo įpareigoti apskrities viršininko administraciją ginčijamą žemės nuomos sutartį nutraukti.

Nuomos sutartis administraciniams teismams neįkandama

Tačiau minėtas reikalavimas teismo 2001 10 25 nutartimi (kolegijos pirmininkas R. Gadliauskas) nebuvo priimtas remiantis tuo, kad nuomos sutartis yra ne administracinis aktas, o civilinis sandoris ir su tokiu reikalavimu pareiškėjai turi kreiptis į bendrosios kompetencijos teismą. Su tokia teismo pozicija Jasinskai nesutiko ir atskiruoju skundu kreipėsi į Vyriausiąją administracinę teisumą.

Jasinskų pozicija buvo tokia. Jų pagrindinis reikalavimas yra atkurti nuosavybės teises į ginčo žemę natūra. Todėl nors teisiniai santykiai, susiję su nacionalizacija ir denacionalizacija, yra turtiniai, tačiau juose valstybė dalyvauja ne kaip privatus asmuo, o kaip valdžios institucija. Todėl šių santykių

negalima laikyti civiliniais teisiniais santykiais. Jau vien ta aplinkybė, kad išlikusio nekilnojamojo turto gražinimas vykdomas ne pagal Civilinio kodekso taisykles, o pagal specialius teisės aktus, taip pat tai, kad restitucija yra ribota, patvirtina, jog santykiai, susiję su nekilnojamojo turto gražinimu, yra ne civiliniai, o administraciniai. Ir todėl Panevėžio apygardos administracinio teismo reikalavimas kreiptis dėl to į apylinkės teismą prieštaruoja protingumo kriterijui ir nepagrįstai užvilkinant ginčo išnagrinėjimą. Įstatymų leidėjas steigdamas administracinius teismus nesiekė, kad ginčai būtų dirbtinai skaidomi ir atskiri teismai nagrinėtų tą patį ginčą, kad asmenims teisminės procedūros pasidarytų sudėtingesnės. Teismas priėmęs nagrinėti pagrindinį reikalavimą turi priimti ir vėliau pareikštą su pirmuoju neatsiejamai susijusį reikalavimą.

Nuosavybės teisių tęstinumo paneigimas

Jasinskų manymu, įpareigojimas nutraukti žemės nuomos sutartį nėra tapatus prašymui ją panaikinti ir gali būti nagrinėjamas administraciniame teisme. Tačiau Vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija (kolegijos pirmininkė ir pranešėja N. Piškinaitė) savo 2001 11 15 nutartimi atskirąjį skundą atmetė. Ši teismo nutartis neskundžiama ir tenka jai paklusti. Bet ne tai svarbiausia. Nutarties motyvuose neteisėtai paneigta specialiojo Nuosavybės teisių atkūrimo įstatymo nuostata, kad pradinių savininkų nuosavybės teisės nepanaikintos ir turi tęstinumą. Tas paneigimas Kolegijos padarytas neprofesionaliai rėžiant iš peties: „Pareiškėjai nėra ginčo žemės savininkai, jie yra tik pretendentai atkurti nuosavybės teises ginčo žemėje, tačiau jų nuosavybės teisės kol kas nėra atkurtos ir negali būti pažeistos.“ Labai neprotingas teismo samprotavimas, iš kurio nepagrįstai išeina, kad kol Jasinskams neatkurtos nuosavybės teisės, jie neturi reikalavimo teisės. Bet Konstitucinis Teismas 2001 04 02 nutarime aiškiai nurodė, kad neužstatytą miestų žemių, kurioms nėra konkretaus visuomenės poreikio, negražinimas natūra pažeidžia buvusių savininkų nuosavybės teises ir tai prieštaruoja Konstitucijos 23 straipsniui.

(B.d.)

Prie latvių karių kapų

Buvau nustebintas puikiai organizuotu žuvusių latvių karių paminėjimu rugsėjo 27 d. Obelės r. (Latvijoje), kuriame teko dalyvauti kartu su Lietuvos kariais savanoriais – buvusiais partizanais ir Vietinės rinktinės kariais. Į renginį susirinko per dešimt tūkstančių dalyvių: latvių tautos vienybę pademonstravo ne tik visi Latvijos rajonai, bet ir latvių emigrantai iš Anglijos, Kanados, JAV, Australijos bei Vokietijos. Dalyvavo kariuomenė, šauliai, dvasininkija, jaunimas, grojo karinis orkestras. Renginys transliuotas per televiziją, radiją. Tai pavyzdys, kaip reikia kiekvienai tautai gerbti už krašto laisvę žuvusius karius. Viskas vyko labai sklandžiai. Tvarkingai sureguliuotas tūkstančių automobilių eismas, mandagus latvių policijos pareigūnų elgesys su vairuotojais.

Žuvusių karių kapų memorialas milžiniškas, nuostabiai sutvarkytas. Granito plokštėse iškalti žuvusių karių vardai, pavardės ir laipsniai amžiais primins tautos didvyrius, padėjusius galvas ant Laisvės aukuro. Šalia memorialo kukliame namelyje įrengtas muziejus. Jame įvairių sistemų lengvieji ir sunkieji kulkosvaidžiai, automatai, šautuvai, parabeliai, granatos, panceraustai, pancersėkai, minosvaidis, karių apranga ir daug kitokių karinių daiktų bei ryšių priemonių. Daugelis tų ginklų jau rūdžių apėsti, neišvaizdūs, bet jie – tuos įvykius suprasti padedančios relikvijos.

Turime pasimokyti mylėti savo kariuomenę ir gerbti žuvusius karius bei partizanus, paaukojusius savo jaunystę už tautos laisvę.

Stasys GVILDYS

Žuvusių už savo krašto laisvę karių pagerbimo momentai

Nelikę nuošalyje

(atkelta iš 1 psl.)

Iš šių žodžių ir gimė knygos pavadinimas.

Susirinkusieji į knygos pristatymą taip pat galėjo plačiau susipažinti su E. Simanaičio visapusiška asmenybe: bibliotekos fojė veikė paroda, pristatanti ne tik rašytojo išleistas knygas, bet ir jo paties bei jo sūnų ekslibrisus. Pasak autoriaus, ekslibrisai – tai viena iš meno formų, leidusių sovietmečiu gana drąsiai išreikšti savo nuomonę.

“Už nuostabią knygą, įamžinančią praeitį, draugų atminimą bei gilią filosofinę mintį,” autoriui pirmasis padėkojo knygos recenzentas hum.m.dr. plk. ltn. G.Surgailis. “Iš pradžių buvau nusiteikęs skeptiškai, nes teko daug tokių knygų recenzuoti. Bet perskaičiau ją nuo pirmojo iki paskutiniojo sakinio – tai visiškai kitokia knyga, – sakė jis. – Į akis krenta E.Simanaičio tolerancija: kol nenubausti budeliai – ar turim teisti aukas. Tai pagrindinė gija, einanti per visą knygą.” Prieš 57 m. vykusius įvykius prisiminė ir dėkojo už brangių žmonių sugražinimą hab.m.dr. prof. D.Brazauskienė.

Knygos bendraautorai – E.Simanaičio sūnūs Darius ir Lemturis. Jie pagal išlikusias nuotraukas nupiešė partizanų vadų ir vyteniečių portretus. Renginyje sūnus Darius kalbėjo apie meninę knygos pusę, papasakojo, kaip buvo atkurti portretai.

Pats knygos autorius kalbėti pakvietė vienintelį likusį gyvą Tauro apygardos ryšininką – K.Matulevičių-Radvilą, Vytenio būrio veiklos liudininką. Žodį tarė LLKS vadas dim. kpt. J.Čeponis, Lietuvos žurnalistų draugijos pirmininkė R.Petrošienė, Ekslibrisų klubo pirmininkas A.Čepauskas. Kovo 11-osios Akto signataras A.Patackas šią knygą pavadino būsimąjo etapo knyga ir atsvara bandymams eksploatuoti pokario temą. Jis taip pat įvertino ir knygos išskirtinumą bei meninę vertę: “Tai ne tik aprašomojo pobūdžio, bet ir apmąstymų knyga.” O Kauno miesto vicemeras K.Starkevičius prižadėjo nupirkti visoms Lietuvos rajonų bibliotekoms po šią knygą, “kad ji plačiai paplistų po Lietuvą, nes tokių knygų trūksta”.

Koncertavo operos solistas V.Kuprys, pianistė doc. M.Diamandidi, solistas buvęs vytenietis S.Gudaitis bei vyrų ansamblis “Girių aidas” (vad. A.Paulavičius). Sceną puošė J.Rimkaus autorinis darbas – skulptūra.

Pats knygos autorius tądien buvo kuklus: juokavo visų kartojamą žodį “viceministras” vadindamas keiksmazodžiu, gerus žodžius, pasakytus jam, skyrė ir dalijo visiems savo likimo draugams, dėkojo visiems, prisidėjusiems prie knygos išleidimo, ir atsakė gėlių – iš anksto visų prašė dovanojamoms gelėms išleidžiamą sumą verčiau paaukoti Prisikėlimo bažnyčios atstatymui.

Iš penkiolikos Vytenio būrio jaunųjų kovotojų gyvi šiandien telikę penki ir trys ryšininkės. Visų šių žmonių likimai – dalis laisvės kovų istorijos – sudėta į naująją Edmundo Simanaičio knygą.

Irma MINSKIENĖ

Laisvė nedovanojama, ji iškovojojama

Spalio 19 d. minime 65-ąsias Stasio Nastopkos mirties metines

Vienas žymiausių

Tarp žymių Biržų krašto žmonių vienas talentingiausių – Stasys Nastopka.

Gimė 1881 m. birželio 19 d. Biržų apskrityje, Rinkuškių kaime, ūkininkų šeimoje. Čia buvo puoselėjamos švietėjiškos ir krikščioniškos tradicijos – tėvai savo sūnus mokė mylėti Dievą. Biržų krašte buvo paplitęs evangelikų-reformatų tikėjimas.

Baigęs Biržų pradžios mokyklą S.Nastopka mokėsi Bauskėje, po to įstojo į Vilniaus karo mokyklą. Ją baigęs tarnavo Kaune ir Varšuvoje. Pirmojo pasaulinio karo metais kovojo su austrais ir vokiečiais, du kartus buvo sužeistas. 1918 m. pradžioje iš Rusijos grįžo į Lietuvą. Tų pačių metų lapkritį S.Nastopka paskirtas Krašto apsaugos tarnybos nariu, o nuo gruodžio Krašto apsaugos ministerijoje pradėjo eiti ūkio viršininko pareigas.

1919 m. sausio 1 d. Vilnių užėmė lenkų legionieriai. Krašto apsaugos ministerija, o kartu su ja ir S.Nastopka persikėlė į Kauną. Čia buvo formuojama Lietuvos kariuomenė, kuri po pirmųjų pergalių ir pralaimėjimų šiek tiek sustiprėjo. Ji buvo reorganizuota sujungus visas turimas karines pajėgas ir tokiu būdu atsirado Atskiroji brigada, kurios viršininku 1919 kovo 11 d. paskiriamas S.Nastopka. Kovo pradžioje – jis jau fronte. Kovo pabaigoje S.Nastopka įsakė Panevėžio atskirojo bataliono vadui J.Variakojui užimti Ukmergę. Prasižėjo puolimas, tačiau kautynėse ties Deltuva operacija nepavyko. Gegužę Lietuvos kariuomenė vėl atnaujino puolimus: pavyko užimti Ukmergę, rengiamasi atsiimti Panevėžį.

Pirmasis generolas

Siekdamas šioje operacijoje garrantuoti kuo didesnę Joniškėlio partizanų paramą, S.Nastopka vadovauti jiems paskiria karininką A.Stapulionį. Panevėžio puolimas sėkmingas ir Lietuvos kariuomenė tęsia žygį Kupiškio kryptimi. Gegužės pabaigoje paimamas Kupiškis, liepą Panevėžio rinktinė su bolševikais kovoja jau Latvijos žemėje. Ukmergės grupė išaugo ir buvo pavadinta 1-ąja ir 2-ąja brigadomis. S.Nastopka liko 2-osios brigados vadu. Vėliau, dalyvaudamas visuose pagrindiniuose susirėmimuose, Lietuvos teritoriją galutinai išvaduoja nuo bolševikų ir nustumia juos už Dauguvos. 1919 m. spalio 7 d. S.Nastopka paskiriamas Lietuvos kariuomenės generalinio štabo viršininku. Jau kitą dieną S.Nastopkai ir P.Liatukui buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis. Šiems karininkams pirmiesiems Lietuvos Respublikos Vyriausybė suteikė generolo laipsnį.

Lietuvos kariuomenėje S.Nastopka dirbo sunkiu metu – krašte siautėjo bermontininkai, kilo pavojus iš lenkų pusės, tebebuvo neramus bolševi-

kų frontas. Kai bermontininkai buvo išvaryti, stabilizavosi padėtis lenkų ir bolševikų frontuose.

1920 m. liepos 13 d.-rugpjūčio 23 d. kariuomenės vado pareigas laikinai eina S.Nastopka. Tačiau jose išbūna neilgai. Iš pareigų S.Nastopka buvo atleistas rugpjūčio 23 d. ir paskirtas eiti 1-osios divizijos vado pareigas. Pirmoji divizija, kurią sudarė 4-asis, 7-asis, 9-asis pėstininkų pulkai bei 6-oji-10-oji baterijos ir trys kavalerijos eskadronai, buvo išdėstyta

Generolas S.Nastopka

Rytų Lietuvoje. Kitos Lietuvos kariuomenės dalys buvo sutelktos Suvalkijoje. Spalio pradžioje S.Nastopkos vadovaujama divizijai teko Vilniaus kryptimi žygiuojančios L.Želigovskio vadovaujamos “Maištininkų” kariuomenės smūgis. 1-oji divizija ginti sostinę nebuvo pajėgi, tad nelygioje kovoje Gedimino miestą teko užleisti priešui. Spalio 9-osios rytą iš Vilniaus išvykus paskutiniam traukiniui į Kauną gen. S.Nastopkos vadovaujamas divizijos štabas buvo paskutinė lietuvių karinė įstaiga mieste. Kai lenkai priartėjo prie Vilniaus, generolas pranešė Lietuvos Vyriausybės įgaliotiniui L.Jonynui, kad jo daliniai palieka miestą. Divizija atitraukė į šiaurės vakarus Ukmergės kryptimi.

Nustojo plakti širdis

Netrukus po Vilniaus praradimo likimas gen. S.Nastopkai iškrėtė dar vieną pokštą. Plk. Butkevičiaus vadovaujamas lenkų ulonų pulkas, spalio 21 d. įsiveržęs į lietuvių kariuomenės užnugarį, netikėtai pasirodė prie Širvintų, Juodelių kaime. Staiga užklupti kareiviai ir karininkai bandė pasprukti, tačiau nemažai štabo karininkų atsidūrė lenkų nelaisvėje. Divizijos vadas gen. S.Nastopka kautynių metu pateko į nelaisvę, kur išbuvo iki gruodžio 4 dienos – kol buvo sudarytos paliaubos tarp lietuvių ir lenkų kariuomenės ir buvo pasikeis-

ta belaisviais.

Grįžęs į 1-ąją diviziją S.Nastopka jai vadovavo toliau. 1921 07 29 paskirtas kariuomenės inspektoriumi. Nuo 1923 10 22 ėjo ypatingųjų reikalų karininko prie kariuomenės vado pareigas. 1924 m., pablogėjęs sveikatai, iš užimamų pareigų atleistas. Už nuopelnus S.Nastopka apdovanotas 5-ojo laipsnio Vyčio kryžiumi ir Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu. Latvijos vyriausybė už nuopelnus vaduojant latvių žemę nuo bolševikų apdovanojo Lačplėšio ordinu.

Generolas, kaip buvęs savanoris, iš valstybės gavo žemės sklypą, kuriame išėjęs į pensiją ūkininkavo. Iki mirties aktyviai dalyvavo Lietuvos savanorių sąjungos veikloje. Buvo aktyvus bažnytinių evangelikų-reformatų posėdžių (sinodų) dalyvis, uolus pamaldų lankytojas. 1938 m. spalio 19 d. nustojo plakusi S.Nastopkos – vieno narsiausių kovotojų už Lietuvos nepriklausomybę – širdis.

Mylėti tėvų žemę

Laidotuvės spalio 22 d. įvyko Biržuose. Į jas atvyko Lietuvos kariuomenės vadas brigados gen. Gerulaitis, 3-iosios divizijos štabo viršininkas plk. Urbšas, 8-ojo pulko vadas plk. Butkevičius, 4-ojo pulko vadas plk. Zadeika, 1-ojo divizijos pulko atstovai, karių batalionas – per 300 vyrų ir baterija patrankų iš 3-iosios šaulių pėstininkų divizijos, Latvijos kariuomenės vado bei Lačplėšio ordino tarybos atstovai, gen. Kurelis, plk. Skurbė. Keli tūkstančiai žmonių suplaukė iš aplinkinių vietovių. Prie karsto stovėjo kariuomenės ir kūrėjų savanorių garbės sargyba. Karstas skendėjo vainikuose. Juos ant karsto padėjo kariuomenės vadas, Latvijos Lačplėšio ordino taryba, 1-osios-3-iosios divizijų pulkų atstovai, kariuomenės Pirmųjų sąjunga, Savanorių kūrėjų sąjunga, Biržų apskrities komendantūra, Lietuvos evangelikų-reformatų kolegija, Biržų gimnazija, Biržų savanorių ugniagesių draugija ir daug kitų.

Evangelikų-reformatų kunigas Baččiauskas aukojo šv. Mišias ir pasakė pamokslą. Biržuose iki tol neregėta tūkstantinė žmonių eisena pajudėjo per miestą į Rinkuškių kapines. Karstą vežė ant patrankos. Pasukui jį keturis kilometrus ėjo generolai, aukštieji karininkai, pėstininkai, šarvuota kariuomenė, įstaigų ir organizacijų atstovai. Atsisveikinimo žodį tarė kariuomenės vadas brigados gen. Gerulaitis, Latvijos gen. Berkis, kūrėjų savanorių atstovas M.Mažuka, Kolegijos prezidentas dr. Mikelėnas.

Mes, palikuonys, privalome priminti ateities kartoms, kaip reikia mylėti tėvų žemę ir savo bažnyčią.

Imantas KALĖJAS

Biržai

Algimantas SUSNYS

Taip lėmė likimas

Tęsiny.
Pradžia Nr. 41

Tapau zootechnikos specialybės studentu. Buvo trys įvairaus amžiaus vaikinių ir merginų grupės, taip pat jau ir po kariuomenės vyrų ir net iš lagerio grįžęs į Lietuvą toks Domkus. Į šį fakultetą buvo priimtos dvi merginos iš Sibiro, kurios net nemokėjo lietuvių kalbos. Kaune apsigyvenau su bendrakursiu Rimavičiumi bakūžėje, prie Nemuno, pas buvusį pagrindininką Šimaitį.

Vieną dieną akademijoje mane susiradusi N.Gaškaitė pasakė, jog susipažino su vienu žmogumi, kuris ieško panašiai nusiteikusių žmonių ir nori sukurti organizaciją. Ir aš visuomet apie tai galvojau. Tik, deja, nepažinojau aš žmonių ir per daug jais pasiitikėjau. Taigi supažindino mane su tuo žmogumi, kuris jau buvo lageryje atbuvęs 10 metų. Jo pasakojimuose jautėsi kažkoks netikrumas. Vėliau sužinojome, jog jis norėdamas įgyti patikusios merginos palankumą dėjosi tuo, kuo nesąs.

“Laisva Lietuva”

N.Gaškaitė gyveno kartu su B.Putrimaite, jos susirado Petrą Plumpą. Atkūrėme kontaktus su Bičiūnu, Kučinsku ir kt. Pradžia padaryta, sukūrėme pagrindinę organizaciją, pavadiname “Laisva Lietuva”. Norėjome išsiplėsti po visą Lietuvą ir kiek įmanoma veikti žmonių sąmonę. N.Gaškaitė ir B.Putrimaitė apsigyveno Vilijampolėje, Degtukų gatvėje, atskirame namelyje, kad nekiltų įtarimo: juk visai natūralu, jei pas merginas vaikinai lankosi. Ėmėme spausdinti lapelius. Pirmuosiuose rašėme apie Vėlinės ir kt. temomis. Tik pradėjus platinti lapelius (jų turėdavome daug), saugumas sureaguodavo jau po 15 minučių.

1958-ieji, Naujųjų metų šurmuly... Mes įžūliai platinome atsišaukimus: metėm juos per akademijos pastato orlaides, o N.Gaškaitė net pluoštą atsišaukimų metė į pilnutėlę studentų salę. Kol kas sekėsi neblogai. Tačiau, pasirodo, jau tuomet dalis mūsų buvo žinomi saugumui. Buvo sekamas kiekvienas jų žingsnis siekiant išsiaiškinti, kas daugiau dalyvauja šiame darbe. Pajutau ir aš, jog esu sekamas. Pastebėjau tai grįždamas namo vėlai vakarais.

Pirmasis organizacijos “įkvėpėjas” pareiškė, kad reikia baigti. Matyt, jis norėjo apsaugoti N.Gaškaitę nuo arešto. Pasiėmiau visą spausdinimo įrangą. Mes likome beveik vieni su P.Plumpa: spausdinome organizacijos programą, norėjome paskleisti ją po visus rajonus, kad būtų kuriamos atskiros organizacijos, nes dirbant centralizuotai žlugimas buvo neišvengiamas.

Dirbom sparčiai. Norėjome spėti viską padaryti ir trumpam likti be įkalčių. Nesėjome... Kovo 14-osios naktį po spausdinimo P.Plumpa išvažiavo namo, į Petrašiūnus. Jį suėmė kelyje.

Kitas etapas

Buvau jau užmigęs, kai staiga – stiprus trenksmas į duris, net kabliukas nulėkė. Pajutau, kad kažkas mane spaudžia ir tuo pat metu graibo po pagalve. Supratau, kad įvyko tai, kas ir turėjo įvykti: prasidėjo kitas gyvenimo etapas. Paklausė, kur mano drabužiai. Aš parodžiau ne savo, o Rimavičiaus, su kuriuo gyvenau. Kai liepė apsirengti, apsirengiau savais su visu nekratytų kišenių turiniu. Dėl to vėliau jau Kauno saugume buvo daug vargo, kol visko atsikračiau.

Tais laikais visų aukštųjų mokyklų studentai nešiojo

gal per dešimt. Nedaužė, kaip kad pasakojo seni kaliniai, o tik grūmojo ir kumščiauo. Stengėsi kuo daugiau žinių išgauti. Kad nesugebėsiu išsisukti, buvo daugiau negu aišku, nes per kratą buvo rastas pilnas lagaminas spausdintos medžiagos, šriftas ir kita. Supratau, jog tuo pat metu suimti ir Gaškaitė, Putrimaitė, Krasauskas, o Vilniuje Bičiūnas ir Kučinskas.

Kairėje – A.Susnys. Mordovija. 1958 11 15

Kalėjime

Kaune ilgai užsibūti neteko – nuvežė į Vilnių. Kažkur vedė, uždarė į nedidelę kabiną. Visur tyla, tik trinktelėjimas durimis. Tik paslaptis ir nežinia... Išvedė, įsakė nusiengti iki Adomo kostiumo, išmaigė visas siūles, iš batų išvėrė raištelius, iš kelnų išpjaustė visas sagas, paėmė

Pirmas iš kairės A.Susnys. Mordovijos lageris

studentiškas kepures. Saugumiečiai nutraukė ją man nuo galvos – girdi, “gėdą darai tarybinei studentijai”. O tikriausiai todėl, kad išvedant iš mašinos žmonės nematytų ir nesmerktų, jog studentus suiminėja.

Pasodino vidury kabineto ant taburetės ir prasidėjo pirmoji pažintis su F.Dzeržinskio revoliucijos riteriais. Pirmieji žodžiai: “Ne tokie banditai prakalbėjo, tai nesispyriok ir klok viską”. Susirinko

pirštų atspaudus. Vėl išvedė, rankos – už nugaros. Eiti tai eiti, bet kai rankos už nugaros, o kelnės be sagų ir diržo... Atrakinio grotas, prie durų, ant kurių skaičius 27 – sustojo. Įvedė. Žiūriu – aukštas vyriškis su skrybėle, o kitas kiek jaunesnis. Aukštasis prieina ir sako: “Tai ką, jaunuoli, tarybų valdžia nepatinka? Veltui mokė, šėrė, o tu prieš ją?” Tada pagalvojau, kad ir kameroje kartu bus saugumietis.

(B.d.)

LGGRTC Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija skelbia pretendentų rezistentų vardui gauti sąrašą

Tęsiny.

Steponas Kavaliauskas (po mirties), partizanas, Trakų aps. Žaslių valsč. Didžiosios Kovos apyg. Žalio Velnio būrys 1944-1945 m.

Povilas Kavaliukas (Kavoliukas) (po mirties), partizanas, Zarasų aps. Salako valsč. 1944 08 – 1944 12

Jonas Kavoliukas (po mirties), partizanas, Zarasų aps. Salako valsč. 1944 08 – 1944 11

Juozas Liudvikas Kazakevičius, rėmėjas, Marijampolės aps. Gudelių valsč. 1945-1952 m.

Juozapas Kedys (po mirties), pasipr. akcijų dalyvis, Marijampolės aps. ir valsč. 1940-1941 m.

Veronika Kemešienė-Jakštonytė, ryšininkė, Utenos aps. Vyžuonų valsč. Kirvio būrys 1944-1950 m.

Martynas Kemtys (po mirties), karys, Mažeikių aps. Sedos valsč. Tėvynės apsaugos rinktinė 1944 07 – 1944 10

Antanas Kerbelys (po mirties), partizanas, Ukmergės aps. Deltuvos valsč. Tankisto būrys 1948 07 – 1948 11

Birutė Uršulė Kiaulevičiūtė (po mirties), partizanė, Anykščių aps. ir valsč. Juozo Karvelio būrys 1947-1949 m.

Stefanija Kindurienė-Šinkūnaitė, rėmėja, Rokiškio aps. ir valsč. 1947-1951 m.

Pranciškus (Pranas) Kirstukas (po mirties), sukilimo dalyvis, Rokiškio aps. ir valsč. 1941 06 22-28

Antanas Konstantinavičius (po mirties), ryšininkas, Panevėžio aps. Raguvo valsč. 1944-1945 m.

Juozapas (Juozas) Kriaupa (po mirties), rėmėjas, Utenos aps. ir valsč. 1944-1946 m.

Leonas Krulius (Krolis) (po mirties), partizanas, Raseinių aps. Šimkaičių valsč. J.Malinausko būrys 1948-1949 m.

Adelė Kuckailienė-Taraškevičiūtė, rėmėja, Alytaus aps. Butrimonių valsč. 1945-1948 m.

Jonas Kulikauskas, karys, Marijampolė, Vietinė rinktinė 4 kuopa 1944 02 16 – 1944 05 15

Juozas Kulišauskas (po mirties), partizanas, Biržų aps. ir valsč. Jono Petronio būrys 1944-1945 m.

Juozas Kurilavičius (po mirties), karys, Marijampolės aps. Prienu valsč. Vietinė rinktinė 1944 02 16 –

1944 05 15

Petras Kurilavičius (po mirties), partizanas, Marijampolės aps. Prienu valsč. Geležinio Vilko rinktinė Briedžio būrys 1944-1946 m.

Stasys Lenkauskas (po mirties), rėmėjas, Alytaus aps. ir valsč. 1944-1945 m.

Alfonsas Lesvinčiūnas (po mirties), partizanas, Biržų aps. Saločių valsč. 1944-1945 m.

Juozas Lėlius (po mirties), partizanas, Lazdijų aps. ir valsč. Dainavos apyg. Šarūno rinktinė 1944-1945 m.

Eugenija Lukoševičienė-Noreikytė (po mirties), rėmėja, Švenčionių aps. Ignalinos valsč. 1944 08 – 1944 09

Pranas Mačionis (po mirties), sukilimo dalyvis, Utenos aps. Alantos valsč. 1941 06 22-28

Jonas Maigys, ryšininkas, Utenos aps. Molėtų valsč. 1950-1961 m.

Kazimieras (Kazys) Mataitis (po mirties), partizanas, Šiaulių aps. Radviliškio valsč. Lietuvos Žalioji rinktinė 1944-1945 m.

Juozas Mateikis (po mirties), ryšininkas, Rokiškio aps. Kamajų valsč. 1944-1945 m.

Povilas Mateikis, partizanas, Rokiškio aps. Kamajų valsč. Algimanto apyg. Montės būrys 1945-1947 m.

Napoleonas Matiukas (po mirties), sukilimo dalyvis, Rokiškio aps. Skapiškio valsč. 1941 06 22-28

Pranciškus (Pranas) Matuliaskas (po mirties), sukilimo dalyvis, Utenos aps. Anykščių valsč. 1941 06 22-28

Vladislovas (Vladas) Matuliaskas (po mirties), partizanas, Anykščių aps. ir valsč. Vytauto apyg. Jovaro kuopa Dūmo, Garso būriai 1948-1951 m.

Juozas Medževėpris (po mirties), sukilimo dalyvis, Šiaulių aps. Pakruojo valsč. 1941 06 22-28

Albertas Mikelaitis (po mirties), pasipr. akcijų dalyvis, Šakių aps. Gelgaidiško valsč. 1944-1945 m.

Povilas Mikšys (po mirties), partizanas, Utenos aps. Anykščių valsč. 1944-1946 m.

(B.d.)

Atsiliepinimus apie šiuos kandidatus siųskite adresu: *LGGRTC Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija, Gedimino 40, Vilnius. Pasiteirauti tel. (8-5) 2314157.*

Pajstryje prisimintas 1863 m. sukilimas

1863 m. sukilimą menančių vietų prie Pajstrio turime keletą. Tai Buizėlių k. kapinaitės, kuriose palaidotas 1863 m. Panevėžio aps. sukilimo vadovas K. Gruževskis, stogastulpis 1863 m. sukilėliams Mitkų miške, paminklas Jutiškių dvaro savininkui Bukuosai, nukentėjusiam už sukilėlių rėmimą, Jutiškių ir Mitabynės kaimų didžioji pušis su koplytėle (čia buvo sukilėlių stovyklavietė), kautynių vieta Gegužinės k., kur pastatytas paminklinis akmuo. Prie jo rugsėjo 21 d. buvome susirinkę prisiminti 1863 m. sukilimo. Kraštotyrininkas J. Zikaro memorialinio muziejaus Paliūkuose darbuotojas B. Mažylis kalbėjo apie sukilimo įvykius šiose apylinkėse. Vadovaujami Astos ir Petro Glušokų pagiedojome, pasimeldėme, padėjome gėlių, uždegėme žvakes.

Prieš tai buvome susirinkę į Pajstrio kultūros centrą, kur Pajstrio J. Zikaro vid. mokyk-

los mokytoja J. Bielskienė kalbėjo apie tuometinę situaciją Europoje, sukilimo ištakas. Renginio vedėja – Pajstrio gyventojas, bendruomenės centro pirmininkė, vyr. bibliotekininkė D. Martinkėnienė deklamavo eiles, šoko Pajstrio tautinių šokių kolektyvas (vadovė N. Vidžiūtė). Bibliotekoje veikė ekspozicija, skirta 1863 m. sukilimui. Joje buvo ir kraštiečio Broniaus Mažylio knyga

“1863 m. sukilimo atgarsiai Pajstrio apylinkėse”.

Po renginio nuėjome prie Nepriklausomybės paminklo Pajstrio centre. Tą pačią dieną Pajstrio kultūros centre buvo atidaryta Pajstryje gyvenančios dailininkės Aldonos Kupriūnaitės-Bražėnienės paveikslų paroda.

Ona STRIŠKIENĖ
Autorės nuotr. prie paminklinio akmens 1863 m. sukilėliams Gegužinės kaime

Paveikslų paroda Panevėžyje

Jau ne pirmą kartą tautodailininkė buvusi tremtinė Aldona Brazdžionytė-Oškeičiūnienė, gyvenanti Panevėžyje, rengia savo paveikslų parodas.

Balandžio mėn. Pajstrio ir apylinkių gyventojai galėjo džiaugtis jos paveikslų paroda “Tėviškės spalvos”. Ne vienas kraštiečių (menininkė gimusi šalia Pajstrio) jos paveiksluose atpažino savo bažnytėlę, Jutiškių prieškari-

nį kaimą, Įstros vingius.

Rugsėjo mėn. tautodailininkės paveiksai papuošė Panevėžio mst. savivaldybės pirmąjį aukštą. Ši paroda, pavadinta “Lietuvos peizažai”, skirta Panevėžio 500-ajam jubiliejui. Parodos atidarymas buvo surengtas jos draugų jėgomis. Pati menininkė per atidarymą juokavo: “Nesitikėjau, kad tiek turiu draugų ir pažįstamų, kurie man neabejingi”. Atidarymo me-

tu dailininkę sveikino Panevėžio sav. Kultūros sk. vedėjo pavad. Z. Jareckienė, buvę tremtiniai, kraštiečiai, kolegų tautodailininkai, “Artuto” ir “Dailiojo ornamento” draugijų nariai, draugai, artimieji, kaimynai. P. Kunigonienė paskaitė “Odę Panevėžiui”, kankliavo ir dainavo V. Grikselienė, pritariama dukrelės Dainos ir K. Marcinkevičienės smuikų dueto.

Ona STRIŠKIENĖ

planavimo centro specialistas, neurologas, plastinės ir rekonstrukcinės chirurgijos gydytojas, krūtinės chirurgas, reabilitologas.

Mūsų ligoninėje atliekamos sąnarių endoprotezavimo operacijos. Poliklinikoje ortopedas-traumatologas konsultacijos metu nusprendžia, ar reikalinga sąnario endoprotezavimo operacija. Jei tokia operacija reikalinga, pacientui užpildoma rekomendacija Valstybinei ligonių kasai nemokamam sąnario endoprotezui gauti.

Dirbame kasdien nuo 7 iki 17 val., išskyrus poilsio dienas. Galima išankstinė registracija konsultacijoms tel. (8-5) 2629029.

Mūsų adresas: Tiltu g. 11, Vilnius (šalia Katedros aikštės).

Skelbimai

Spalio 19 d. (sekmadienį) 12 val. Tauragnų bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios už 1951 04 22 žuvusius Vytauto apyg. partizanus: **Joną Juodką-Vėžį** (g. 1926 m.), **Lokio rinkt. Laisvės kuopos vadą; Kazį Gaidelį-Trimitą** (g. 1929 m.); **Julių Gaidamavičių-Viesulą** (g. 1929 m.). Po pamaldų vyksime į žūties vietą – Tautiško k., Tauragnų sen., kur bus pašventintas paminklas žuvusiems partizanams.

Galiu užrašyti prisiminimus, įvairius tekstus surinkti kompiuteriu, sumaketuoti ir paruošti spausdinimui. Kaunas, tel. (8-37) 734065, kviesti Romą.

VšĮ Vilniaus centro universitetinės ligoninės poliklinikoje (buvusi VšĮ Vilniaus universitetinė Raudonojo kryžiaus ligoninės poliklinika) konsultuoja ir gydo aukštos kvalifikacijos gydytojai. Pacientai nuodugnai ištiriami diagnostikos skyriuose naudojant modernią diagnostinę aparatūrą, atliekami laboratoriniai tyrimai, diagnozuojamos ligos ir paskiriamas gydymas.

Poliklinikoje konsultuoja šie gydytojai specialistai konsultantai: terapeutas, gastroenterologas, akušeris-ginekologas, endokrinologas, ortopedas-traumatologas, refleksoterapeutas, urologas, abdominalinis chirurgas, koloproktologas, oftalmologas, otorinolaringologas, šeimos

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Uršulė Jakubėnaitė-Stakėnienė 1905-2003

Su vyru Romualdu, Panemunės valsč. viršaičiu, gyveno ir ūkininkavo Rokiškio aps., Panemunio valsč., Sipelių k. 1941 06 14 su vyru, 2 vaikais ir vyro seserimi suimti. Vyras atskirtas, išvežtas į Rešotų lagerį ir 1943 01 02 sušaudytas Kanske. Uršulė ištremta į Altajaus kr., Kalmankos r., Petrovkos k. 1946 m. vaikai parvežti į Lietuvą kaip našlaičiai. Uršulė pabėgo ir parvažiavo į Lietuvą. Slapstėsi pas gimines, bet 1950 m. suimta, metus kalinta Panevėžio kalėjime ir sugražinta į Petrovkos k. 1957 07 16 grįžo į Lietuvą. Gyveno kaime, nuo 1976 m. – Vilniuje, o nuo 1999 m. – Vilniaus tremtinių namuose.

Palaidota Vilniaus Karveliškų kapinėse.

Antanas Umaras 1925-2003

Gimė Kaniūkuose, Užpalių valsč., Utenos aps. 19-metis tapo partizanu. 1945 m. kautynėse sužeistas, suimtas, nuteistas 15 metų. Kalėjo Vorkutos lageriuose. Grįžęs į Lietuvą apsigyveno Utenoje. Dirbo buitinio gyventojų aptarnavimo kombine elektriku, energetiku. Buvo aktyvus LPKTS Utenos sk. tarybos narys, pirmininko pavaduotojas.

Nuoširdžiai užjaučiame sūnus ir brolius su šeimomis.

**LPKTS Utenos skyrius,
Vytauto apyg. partizanų taryba**

Irena Galdikaitė 1926-2003

Gimė Kretingos aps., Želvių k. Baigė pradinę mokyklą. 1949-1957 m. gyveno tremtyje – Krasnojarsko kr., Jemeljanovo r., Pamiati 13 barcov gyv. Dirbo miško darbus, vėliau – stiklo fabrike. Grįžusi su šeima apsigyveno Palangoje, užaugino dukrą. Nuo 1988 m. – LPKTS Palangos sk. narė.

Užjaučiame dukrą Ireną ir jos šeimą.

LPKTS Palangos skyrius

Kazimieras Kasiliauskis 1927-2003

Gimė Traksėdžių k., Šilalės r., vidutinio ūkininko šeimoje. Nuo 1945 m. įsitraukė į partizaninę kovą. 1950 m. suimtas. Iš saugumo pavyko pabėgti, slapstėsi Kaliningrado srityje, taip išvengė kalėjimo. Nuo 1964 m. apsigyveno Laukuvoje, sukūrė šeimą, užaugino du sūnus.

Palaidotas Laukuvos kapinėse.

LPKTS Šilalės skyrius

Petras Mažeika 1935-2003

Gimė Barklainių k., Panevėžio valsč. 1948 m. su tėvais ištremtas į Buriatiją-Mongoliją, Zaigrajevo r., Belaja Rečkos gyv. Dirbo miško pramonės darbus. 1959 m. grįžo į Lietuvą, apsigyveno Panevėžyje. Dirbo statybose. Nuo 1991 m. – LPKTS Panevėžio sk. narys.

Palaidotas Panevėžio mst. kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną ir artimuosius.

LPKTS Panevėžio skyrius

Buvusiems politiniams kaliniams ir tremtiniams **OMNITEL** siūlo su nuolaida įsigyti mobiliuosius telefonus. Telefonų kaina nuo 1 Lt. Turėti tremtinio pažymėjimą. Kreiptis adresu: **Savanorių pr. 206, Kaunas**; skambinti tel. (8-37) 338282 arba (8-687) 58904.